

บทที่ 3

ประโยคจริยะมีความหมายที่ทำให้เป็นสากลได้

ในบทที่ 2 ได้พูดไปแล้วว่าลักษณะความหมายอย่างหนึ่งที่สำคัญของประโยคจริยะที่พิจารณาจากหน้าที่หรือจุดประสงค์หลักของมันแล้ว คือมันจะต้องมีความหมายเป็นประโยคคำสั่ง แต่ตามความคิดของ แสร้ แล้ว ประโยคจริยะไม่ได้มีความหมายเป็นประโยคคำสั่ง แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังมีความหมายอีกอย่างหนึ่งคือ มันจะต้องสามารถทำให้เป็นสากล (Universalizable) ได้ด้วย ดังนั้นประโยคจริยะจึงมีความหมาย 2 อย่าง อยู่ในตัวเองคือ เป็นประโยคคำสั่ง แต่ต้องเป็นประโยคคำสั่งที่สามารถทำให้เป็นสากลได้

แต่ก่อนที่จะพูดถึงลักษณะของประโยคจริยะที่สามารถทำให้เป็นสากลได้นั้น จำเป็นจะต้องพูดถึงความสามารถที่จะทำให้เป็นสากลได้ ของประโยคเชิงบรรยาย (descriptive judgement) เสียก่อน เพราะความคิดของ แสร้ ในการยืนยันว่า ประโยคจริยะที่สามารถทำให้เป็นสากลได้นี้ มีพื้นฐานหรืออาศัยลักษณะความสามารถที่ทำให้เป็นสากลได้ของประโยคเชิงบรรยาย

ประโยคเชิงบรรยายมีความหมายที่สามารถทำให้เป็นสากลได้

แสร้ อธิบายลักษณะของประโยคเชิงบรรยายที่มีความหมายที่สามารถทำให้เป็นสากลได้ โดยดูจากลักษณะพื้นฐานของความหมายของภาษาที่ใช้กันอยู่โดยทั่ว ๆ ไป ในเรื่องความหมายของภาษานี้ แสร้ ไม่ได้อธิบายหรือวิเคราะห์ "ความหมาย" ของภาษาไว้อย่างละเอียดนัก แต่ถือเอาลักษณะอย่างคร่าว ๆ ตามข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งว่า ภาษาที่ใช้กันอยู่โดยทั่ว ๆ ไปนั้น จะใช้อย่างมีความหมายได้ จำเป็นจะต้องถูกใช้ให้เป็นไปตาม "กฎ" ของภาษานั้น ๆ "...ความหมายชนิดใดก็ตาม (ทราบเท่าที่พูดได้ว่าคำต่าง ๆ มี

ความหมาย) จะเป็นหรือเกี่ยวข้องกับการใช้แสดงความหมาย ให้เป็นไปตามกฎอย่างใดอย่างหนึ่ง ชนิดของความหมายถูกกำหนดโดยชนิดของกฎนั้น ๆ"¹

ในภาษาแต่ละภาษามีคำซึ่งใช้อย่างมีความหมายอยู่มากมายหลายชนิด แต่ละชนิดของคำเหล่านั้น จะใช้ในความหมายถึงสิ่งต่าง ๆ แยกต่างกันไป แต่คำเหล่านั้นก็ต้องใช้ในความหมายที่เป็นไปตามกฎ (rule) ของการใช้คำแต่ละชนิด จึงจะสามารถเป็นคำที่ใช้สื่อความหมายอย่างเข้าใจได้ "กฎ" ของการใช้ความหมายนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นกฎที่สามารถจะให้คำจำกัดความหรือแจกแจงออกมาเป็นกฎที่แน่นอนตายตัว แต่กฎที่คำนึงถึงในการจะใช้ภาษาให้มีความหมายนี้ เป็นเพียง "การใช้ภาษาแสดงความหมายในทางปฏิบัติอย่างคงเส้นคงวา อันเป็นเงื่อนไขที่ทำให้เข้าใจได้"² เท่านั้น จริงอยู่ถึงแม้ว่าในการใช้ภาษาของเราโดยทั่ว ๆ ไปนั้น ความหมายของคำต่าง ๆ ที่ใช้กันอยู่อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปได้เสมอตามที่ใช้ภาษานั้น ๆ จะเห็นว่าเหมาะสม คำ ๆ หนึ่งอาจใช้ได้หลายความหมายที่แตกต่างกันไปตามรูปประโยค หรือสถานการณ์ที่ใช้ กฎของการใช้คำเหล่านั้น อาจมีความยุ่งยากสลับซับซ้อน แต่ก็ไม่ได้อาจทำให้สามารถปฏิเสธเรื่องกฎของการใช้คำอย่างมีความหมาย ที่ว่าถ้าหากคำเหล่านั้นไม่มีกฎควบคุมการใช้ให้เป็นไปอย่างคงเส้นคงวาในระดับหนึ่งแล้ว ความหมายของภาษาก็ไม่อาจเป็นสิ่งที่ได้ ซึ่งถ้าหากความหมายที่ใช้สื่อกันไม่มีแล้ว ก็ย่อมแน่นอนว่าเราจะไม่สามารถใช้ภาษาได้เลย ดังนั้นในการใช้คำต่าง ๆ เพื่อให้ภาษาสื่อความหมายได้จึงจำเป็นต้องใช้ให้เป็นไปตามกฎของความหมาย (meaning rule) ของคำแต่ละชนิดนั้นเสมอ

¹Richard M. Hare, Freedom and Reason, 6th ed. (London: Oxford University Press), p. 7. "...meaning of any kind (so far as it is words that are said to have meaning) is or involves the use of an expression in accordance with certain rules; the kind of meaning is determined by the kind of rules."

²Ibid., p. 7 "...that consistency of practice in the use of an expression which is the condition of its intelligibility."

ข้อเท็จจริงในเรื่องของการใช้ความหมายของคำที่ต้องเป็นไปตามกฎของความหมายซึ่งจะทำให้สามารถเข้าใจกันได้นี้ ปรากฏชัดเมื่อพิจารณาถึงความหมายของศัพท์เชิงบรรยาย (descriptive word) ที่ใช้ในประโยคเชิงบรรยายทั่ว ๆ ไป กล่าวคือในการใช้ศัพท์เชิงบรรยายนั้น จำเป็นที่ผู้ใช้จะต้องใช้ในความหมายเดียวกันกับความหมายของคำ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอยู่โดยทั่วไปด้วย เพื่อให้ผู้ฟังจะสามารถเข้าใจได้ตรงกัน ถ้าหากมีผู้ใช้คำใดคำหนึ่งไปในความหมายที่ผิดไปหรือแตกต่างจากกฎของความหมายที่ยอมรับกันอยู่ ย่อมถือว่าผู้นั้นใช้คำไปในความหมายที่ผิด หรือไม่เข้าใจกฎของการใช้คำ ๆ นั้น

"โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว บุคคลหนึ่งอาจใช้ศัพท์เชิงบรรยายในความหมายที่ผิดไป ถ้าหากในการใช้ศัพท์คำนั้น เขาไม่ใช้ตรงตามกฎเชิงบรรยายที่เป็นของศัพท์คำนั้นในการใช้กับสิ่งใด ๆ ในชนิดนั้น, และเขาจะใช้ไม่ตรงตามกฎที่เขาพูดว่า สิ่งหนึ่งเป็นอีกชนิดหนึ่ง โดยหมายความหรือต้องการจะสื่อความหมายว่าเป็นอีกชนิดหนึ่ง, ดังนั้นศัพท์เชิงบรรยายอาจจะจำกัดความได้ว่า เป็นศัพท์ชนิดที่การใช้มันผิดคือการทำแบบนี้"¹

คือถ้าหากจะพิจารณาคำที่ใช้คำ ๆ นั้นมันผิดความหมาย หรือไม่ก็ต้องดูจากคำ ๆ นั้นที่เขาใช้ว่า เป็นไปตามกฎหรือความหมายหรือไม่ "เพื่อที่จะดูว่าเป็นการใช้คำที่ผิด สิ่งที่จะต้องพิจารณาเพียงแต่ตรวจดูความหมายของคำนั้นที่ไม่เป็นไปตามกฎของความหมาย (ของการใช้คำ) ชนิดนี้"²

¹Ibid., p. 9. "In general, a person is misusing a descriptive term if in using it he breaks the descriptive rule attaching the term to a certain kind of objects; and so he does this if he says that an objects is of one kind, meaning or intending to convey, that it is of another kind. A descriptive term may thus be defined as one, to misuse is to do this."

²Ibid. "In order to see that it is a mistake, it is necessary only to examine some expressions which do not follow this sort of meaning-rules."

แต่เนื่องจากคำที่ใช้กันอย่างมีความหมายในภาษาประจำวันทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำศัพท์ที่เป็นเชิงบรรยายนั้น จะต้องใช้ให้เป็นไปตามกฎความหมาย (meaning-rule) ของคำแต่ละชนิดนั้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การจะใช้ศัพท์คำใดในความหมายใดนั้นจำเป็นจะต้องคำนึงถึงกฎความหมายของคำนั้นว่าเป็นอย่างไร เวลาใช้ก็ให้เป็นไปตามกฎชนิดนั้น อย่างคงเส้นคงวาค้วย จะใช้เปลี่ยนไปเปลี่ยนมาโดยไม่คำนึงถึงกฎย่อมไม่สามารถเป็นที่เข้าใจและยอมรับกันได้ ดังนั้นในการใช้คำ ๆ หนึ่งในความหมายหนึ่ง เมื่อพิจารณาจากกฎของความหมายของคำนั้นว่าต้องใช้อย่างคงเส้นคงมาแล้ว ถ้าหากเราไปพบสิ่งอื่นที่มีลักษณะตรงกับลักษณะที่ทำให้เราใช้คำนั้นในตอนแรก เราก็สามารถใช้คำ ๆ นั้นมาเรียกสิ่งที่มีลักษณะเหล่านั้นได้ค้วยเช่นกัน แอร์ริบายโดยยกตัวอย่างว่า "ถ้าบุคคลหนึ่งบอกว่าสิ่งหนึ่งมีสีแดง เขาต้องยอมรับทัศนะว่าสิ่งใดก็ตามที่เหมือนสิ่งนั้นในลักษณะเดียวกันนี้ (relevant respect) จะต้องเป็นสิ่งที่มีสีแดงเหมือนกันค้วย"¹

คือถ้าหากเราใช้คำว่า "แดง" ไปเรียกสิ่งหนึ่งเนื่องจากมันมีลักษณะหนึ่ง (เช่น มีสีนั้น ๆ) จากกฎของความหมาย (meaning-rule) โดยทั่วไปที่ต้องใช้อย่างคงเส้นคงวาค้วย ทำให้เราต้องเรียกสิ่งอื่นใดก็ตามที่แม่นยำจะมีลักษณะอื่น ๆ แตกต่างจากสิ่งนั้น แต่ถ้ามันมีลักษณะที่ทำให้เรียกสิ่งนั้นว่าสีแดง คือมีสีชนิดนั้น ๆ แล้ว เราก็จำเป็นจะต้องเรียกสิ่งอื่น ๆ นั้นว่ามีสี "แดง" คือใช้คำว่า "แดง" กับสิ่งนั้นได้ค้วยเช่นกัน การที่แม่สีอื่น ๆ จะมีลักษณะอื่นใดที่แตกต่างไปจากสิ่งนั้น แต่เรายังเรียกมันว่ามีสี "แดง" ได้เช่นนี้ก็เพราะว่า คำว่า "แดง" ในที่นี้ เราใช้มันเรียกลักษณะ (respects) เพียงลักษณะเดียวเท่านั้น คือสีชนิดนั้น ๆ ลักษณะอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับสีนี้ เช่น ขนาด รูปร่าง น้ำหนัก จึงไม่มีผลกระทบต่อการใช้คำ ๆ นี้เลย เราจึงยังสามารถใช้คำว่า "แดง" กับสิ่งอื่นที่มีสี (แดง) นี้ได้ค้วย

¹ Ibid., p. 11. "If a person says that a thing is red,

he is committed to the view that anything which was like it in the relevant respects would like wise be red."

จากความจริงของกฎความหมายในข้อนี้ จึงทำให้สามารถพูดได้ว่า
"สิ่งนี้มีสีแดง".

มีความหมายว่า "ทุก ๆ สิ่ง que เหมือนกับสิ่งนี้ในลักษณะเดียวกัน (relevant respects) มีสีแดงด้วย"

แฮร์ กล่าวว่่าประโยค "ทุก ๆ สิ่ง que เหมือนกับสิ่งนี้ในลักษณะเดียวกันมีสีแดงด้วย" นี้จริง ๆ แล้วเมื่อพิจารณาจากคำแต่ละคำที่ใช้อยู่ในประโยค มันจะ "...ไม่มีรูปแบบและในความหมายที่จำกัดที่สุดที่ไม่เป็นสากล"¹ เพราะว่าในประโยคนี้ยังมีคำที่มีความหมายเป็นสิ่งเฉพาะ (individuals) คือคำว่า "สิ่งนี้" อยู่ด้วย ซึ่งหมายถึงสิ่งนั้นเพียงสิ่งเดียว ไม่ได้หมายความถึงสิ่งสากล คือ สิ่งอื่น ๆ อีกนอกเหนือจากตัวมันอันจะทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคสากลได้ แต่เมื่อพิจารณาจากคำต่าง ๆ ที่ประกอบกันในประโยคแล้ว จะเห็นได้ว่า "...ความหมายทั้งหมดเหล่านี้ซึ่งปรากฏในกลุ่มของคำนั้น ๆ เป็นการให้ความหมายถึงความเหมือนกัน"² อยู่ด้วยคือ วลี "เหมือนกับสิ่งนี้" เมื่อพิจารณาแล้ว มันไม่เป็นสากล เพราะประกอบไปด้วยคำเฉพาะ (individuals) คือ "สิ่งนี้" แต่เมื่อพิจารณารวม ๆ แล้ว มันก็ไม่ได้หมายถึงสิ่ง ๆ เดียว เพราะมันบ่งถึงสิ่งชนิดเดียวกับสิ่งนั้นทั้งหมด เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเกิดปัญหาว่า ประโยคที่มีคำพวกนี้ เช่น "เหมือนกับสิ่งนี้", "สิ่งของชนิดนี้" หรือ "สถานการณ์แบบนั้น" ฯลฯ จะจัดอยู่ในจำพวกไหน คือ มันจะเป็นประโยคที่มีความหมายเฉพาะเรื่อง (individuals) หรือประโยคสากล (universal) กันแน่ แต่เมื่อพิจารณาจากความหมายของคำว่า "เหมือน" (like) แล้ว แฮร์ ถือว่่าคำ ๆ นี้เป็นคำ

¹Ibid., p. 11. "...is not, ..., formally and in the strictest sense a universal one."

²Richard M. Hare, Essays on the Moral Concepts, (London and Basingstoke: Macmillan Press, 1972), p. 22. "..., all these expressions occur in the context of words attributing similarity."

ที่แสดงความสัมพันธ์ (relation) ระหว่างสิ่งต่าง ๆ อย่างน้อย 2 สิ่ง และใช้เป็นคำสำหรับแสดงคุณสมบัติแบบสัมพันธ์กัน (relational property) "คำว่า "เหมือน", แน่นอน, เป็นชื่อของความสัมพันธ์ (คำขยายของ 2 ที่), และ "เหมือน ก" เป็นคำที่ใช้เรียกคุณสมบัติแบบสัมพันธ์"¹

เนื่องจากคำว่า "เหมือน" หรือ "เหมือน ก" เป็นคำจำพวกแสดงความสัมพันธ์คืออย่างน้อยที่สุด คำที่มีคำเหล่านี้มาขยายจะต้องหมายถึงสิ่งอื่น ๆ ที่เหมือนกับมันด้วย ดังนั้นคำใด ๆ ที่มีคำขยายว่า "เหมือน" ในประโยคนั้น แสร้ง จึงถือว่าเป็นคำที่เป็นสากลได้ แม้ว่าคำที่มันไปขยายจะเป็นคำเฉพาะก็ตาม แต่เมื่อความรวมออกมาแล้วก็จะหมายถึงสิ่งอื่น ๆ ทั้งหมดที่เหมือนกับสิ่งนั้นจึงจัดได้ว่าเป็นสากลด้วย "...เหมือน ก" จึงเรียกได้อย่างถูกต้องที่สุด, ถึงแม้ว่ามันจะอยู่ในรูปใดก็ตาม, ว่าเป็นคำสากล"² "..., เมื่อคำเอกพจน์คำหนึ่งมีคำศัพท์ว่า "เหมือน" หรือคำพวกนี้มาขยาย มันจะมีคุณสมบัติที่สามารถเปลี่ยนเป็นคำสากลได้โดยใช้คำว่า "เหมือนสิ่งนี้" กับคำซึ่งบรรยายลักษณะซึ่งสิ่ง ๆ ใดที่พูดได้ว่าเหมือนสิ่งนี้"³

¹Ibid., p. 22. "Like' is, of course, the name of relation (a two place predicates); 'like a' is what used to be called a relational property."

²Ibid., p. 23. "...Like a' is best treated, in spite of appearances, as a universal term,

³Hare, Freedom and Reason, p. 11. " ..., when a singular term is governed by the word 'like' or is equivalent, it has the property of being turnable into a universal term by substituting for 'like this' a term which describes the respects in which the things in questions is being said to be like this."

ดังนั้นประโยคเชิงบรรยายที่ว่า "สิ่งนี้มีสีแดง" จึงมีความหมายที่ทำให้ผู้ที่พูดประโยคนั้นต้องยอมรับต่อประโยคที่ว่า "ทุก ๆ สิ่ง que เหมือนกับสิ่งนี้ในลักษณะเดียวกันมีสีแดง" ได้ และดังนั้นจึงต้องยอมรับต่อไปว่า เมื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำให้คำศัพท์เชิงบรรยายมาใช้เรียกสิ่งนั้นได้ เมื่อมีสิ่งอื่น ๆ ใดก็ตามที่มีลักษณะเหมือนสิ่งนั้นก็จะต้องใช้ศัพท์เชิงบรรยายนั้นมาเรียกได้ด้วยเช่นกัน ประโยคที่มีความหมายถึงสิ่งอื่น ๆ ใดที่เหมือนกับสิ่งนั้นนี้ ไม่ได้ประกอบด้วยคำที่มีความหมายเฉพาะแล้ว เพราะหมายถึงสิ่งต่าง ๆ อื่น ๆ อีกหลายสิ่ง ดังนั้นจึงสามารถเรียกประโยคนี๊ว่าเป็นประโยคสากลได้

สรุปได้ตามความคิดของ แอร์ ว่าประโยคเชิงบรรยายสามารถทำให้เป็นสากลได้ เนื่องจากความหมายของศัพท์เชิงบรรยายที่ใช้อยู่ในประโยคนั้น ต้องใช้ให้เป็นไปตามกฎความหมาย (meaning rule) ที่เป็นสากลคือ หมายถึงสิ่งอื่น ๆ นอกจากสิ่งนั้น ที่มีลักษณะตรงกับสิ่งนั้นในแง่เดียวกันด้วย ดังนั้นเมื่อใช้ศัพท์นี้ในประโยคเชิงบรรยายพูดถึงสิ่งใด จึงมีความหมายไปถึงสิ่งอื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน ว่าสามารถใช้ศัพท์เชิงบรรยายกับสิ่งอื่น ๆ นั้นได้เช่นเดียวกัน

การที่ แอร์ พูดถึงเรื่องประโยคเชิงบรรยายนี้ที่สามารถทำให้เป็นสากลได้ขึ้นมาความจริงแล้วไม่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีของเขาโดยตรงนัก แต่จำเป็นจะต้องกล่าวถึงเพราะจะทำให้เข้าใจถึงลักษณะของประโยคจริยะที่สามารถทำให้เป็นสากลได้ โดยอาศัยความหมายเชิงบรรยายของประโยคจริยะนั้น ทั้งนี้ เพราะความหมายเชิงบรรยายในประโยคเชิงบรรยายและในประโยคจริยะมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งคือสามารถทำให้เป็นสากลได้นั่นเอง

ประโยคจริยะกับความหมายเชิงบรรยาย

ดังได้พูดไปในบทที่ 2 แล้วว่า ลักษณะของศัพท์จริยะ เช่น "คือ" นั้นเป็นศัพท์ที่ไม่ได้ใช้ทำหน้าที่หลักเพื่อใช้บรรยายลักษณะของสิ่งหรือการกระทำใด แต่มันใช้เพื่อ "ยกย่อง" และเนื่องจากการใช้ศัพท์จริยะในการยกย่องสิ่งหรือการกระทำใด ๆ นั้น จะต้องเป็นการยกย่องลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งของสิ่งหรือการกระทำเหล่านั้นเสมอ แต่

สิ่ง ๆ หนึ่งอาจมีลักษณะหลายอย่างอยู่ในตัวมันเอง ทั้งลักษณะที่เราต้องการ ยกย่อง และลักษณะที่เราไม่ต้องการที่จะยกย่องมัน ดังนั้นในการใช้ศัพท์จริยะเพื่อยกย่องสิ่งใด ผู้ฟังจึงสามารถถามได้อย่างมีเหตุผลว่า "ทำไมคุณจึงเรียกมันว่า ดี" หรือ "คุณยกย่องมันด้วยเหตุผลอะไร" เป็นต้น¹ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ในการใช้ศัพท์จริยะเพื่อยกย่องสิ่งใดนั้น จะต้องมีความเหตุผลสำหรับการยกย่องสิ่งนั้น และสิ่งที่เป็นเหตุผลในการยกย่องสิ่งนั้นก็คือ ลักษณะต่าง ๆ หรือลักษณะเชิงบรรยายของสิ่งนั้นนั่นเอง "เมื่อเรายกย่อง, เรามีบางอย่างเกี่ยวกับสิ่งที่เรายกย่องอยู่ในใจซึ่งเป็นเหตุผลสำหรับการยกย่องของเรา"² แสร้ ยกตัวอย่างการให้คำนิยามของพจนานุกรม "Oxford English Dictionary" ที่นิยามความหมายของคำว่า "ดี" ซึ่ง แสร้ เห็นด้วยไว้ว่า "ดี: คำศัพท์ที่สามัญที่สุดสำหรับการยกย่อง, มีความหมายถึงการมีอยู่อย่างสูง หรืออย่างน้อยที่สุดก็อย่างน่าพอใจ, ของระดับของลักษณะของคุณสมบัติ ซึ่งเป็นที่น่าชมเชยในตัวมันเอง หรือเป็นประโยชน์ต่อวัตถุประสงค์บางอย่างก็ได้"³

¹ ลักษณะของศัพท์จริยะ เช่น "ดี", "ควร" ที่ทำให้ผู้ฟังถามถึงเหตุผลในการใช้ยกย่องสิ่งใด ๆ นี้ แสร้ เรียกว่าลักษณะ "supervenient" หรือ "consequential"

² Hare, The language of Morals, 2d ed. (London: Oxford University Press, 1970), p. 130. "When we commend, we have in mind something about the objects which is the reason for our commendation."

³ Hare, Essays on the Moral Concepts, p. 53.
"good: the most general adjective of commendation, implying the existence in a high, or at least satisfactory, degree of characteristic qualities which are either admirable in themselves or useful for some purpose."

ในการนิยามที่ แฮร์ ขอมรับนี้ จะเห็นได้ว่าจำเป็นจะต้องพูดถึง คำว่า "ลักษณะ" (characteristic) ไว้ด้วย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะจะเป็นตัวชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งว่า สิ่งที่ใช้คำว่า "ดี" นี้ไปขยายหรือยกย่องจะต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งจำเพาะซึ่งสามารถทำให้เรียกสิ่งนั้นว่า "ดี" ได้

แฮร์ ยกตัวอย่างว่า เมื่อมีผู้พูดว่า "รถคันนี้ดี" ผู้ฟังอาจสงสัยและจึงถามไถ่ว่า "ทำไมคุณจึงเรียกมันว่าดี" หรือ "มันมีลักษณะอะไรคุณจึงเรียกมันว่าดี" เป็นต้น ในการตอบก็ต้องยกเอาเหตุผลที่เราเมื่ออยู่ในใจในการ เรียกสิ่งนั้นว่าดี ซึ่งก็ต้องยกเอาลักษณะหรือคุณสมบัติเชิงบรรยายอย่างที่เรายกย่องมันมาบอกกับผู้ฟังซึ่งก็จะทำให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจได้ เช่น อาจตอบว่า "เพราะว่ามันวิ่งได้เร็วและเกาะถนน" เป็นต้น คำตอบที่ยกมานี้ก็คือ ลักษณะเชิงบรรยายของสิ่งนั้นนั่นเอง

แต่เนื่องจากศัพท์จริยะสามารถนำไปใช้ยกย่องสิ่งหรือการกระทำที่ต่าง ๆ กันไปได้แล้ว แต่ความมันจะถูกนำไปใช้เพื่อยกย่องสิ่งใด เช่นอาจบอกว่า "แอปเปิ้ลลูกนี้ดี", "มีคเล่มนี้ดี", "คน ๆ นี้ดี" เป็นต้น เหตุผลที่ใช้ในการยกย่องสิ่งเหล่านี้ หรือพูดอีกอย่างหนึ่งว่าลักษณะเชิงบรรยายของสิ่งเหล่านี้ ที่จะยกมาเป็นเหตุผลในการยกย่องมันย่อมแตกต่างกันไปแล้วแต่ว่าสิ่งใดจะมีลักษณะอย่างใดที่เรายกย่องมัน แต่อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าศัพท์จริยะที่ใช้กับสิ่งเหล่านี้ จะต้องมีความหมายซึ่งหมายถึงถึงลักษณะเชิงบรรยายบางอย่างของสิ่งเหล่านั้นด้วย ดังนั้น จึงสามารถพูดได้ว่าลักษณะเชิงบรรยายนี้เป็นลักษณะหนึ่งที่ประโยคจริยะมีความหมายไปถึงคือ การจะยกย่องสิ่งใดต้องมีความหมายไปถึงลักษณะเชิงบรรยายบางอย่างของสิ่งนั้นด้วยอย่างขาดมิได้ จึงเห็นได้ว่าความหมายเชิงบรรยายนี้เป็นความหมายอีกชนิดหนึ่งของประโยคจริยะ นอกเหนือจากความหมายเชิงบัญญัติที่พูดไปแล้วในบทที่ 2 ซึ่งก็อาจจะสรุปเป็นคำพูดของ แฮร์ ไควว่า "...ประโยคจริยะ, นอกจากมีหน้าที่เพื่อการบัญญัติแล้ว, ยังมีความหมายเชิงบรรยายอยู่ด้วย"¹

¹ Ibid., p. 53. "...moral judgements, besides their function as prescriptions, have also a descriptive meaning."

แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าในประโยคจริยะประโยคนี้อาจจะประกอบไปด้วยความหมายถึง 2 ความหมายคือ ความหมายเชิงบัญญัติ ซึ่งมีลักษณะเป็นการตั้งเหมือนประโยคคำสั่ง กับความหมายเชิงบรรยาย ซึ่งหมายถึงคุณสมบัติเชิงบรรยายของสิ่งหรือการกระทำนั้น ๆ แต่ความหมายเชิงบรรยายนี้ไม่ได้ทำให้หน้าที่หลักของประโยคจริยะที่ใช้ในการยกย่องหรือบัญญัติเปลี่ยนแปลงไปแต่ประการใด ทั้งนี้ เพราะความหมายเชิงบรรยายของประโยคจริยะเป็นเพียงความหมายรอง (Secondary meaning) เท่านั้น ส่วนความหมายเชิงบัญญัติยังคงเป็นความหมายหลัก (Primary meaning) อยู่ และดังนั้นประโยคจริยะจึงยังคงทำหน้าที่หลักในการยกย่องหรือบัญญัติอยู่ และจึงยังคงแตกต่างจากประโยคเชิงบรรยายทั่วไปอยู่เช่นเดิม

การที่ความหมายเชิงบรรยายเป็นเพียงความหมายรองของประโยคจริยะนี้ แสร้ ให้เหตุผลไว้ 2 ประการ คือ¹

1. ในการใช้ประโยคจริยะนั้น ความหมายเชิงบัญญัติจะคงที่อยู่เสมอ ไม่ว่าจะใช้กับสิ่งใด หรือการกระทำใดก็ตาม คือใช้ยกย่องสิ่งนั้นอยู่เสมอ แต่เหตุผลที่เรายกย่องมันซึ่งต้องยกเอามาจากลักษณะเชิงบรรยายของสิ่งนั้น ๆ จะแตกต่างกันไป เช่น แสร้ ยกตัวอย่างว่าเมื่อเราเรียกรถยนต์, เครื่องจับเวลา, ไมคริกเก็ต หรือรูปภาพ ว่าดี นั้น เรากำดั่งยกย่องมันทุกสิ่ง แต่เหตุผลที่เรายกย่องมันในแต่ละสิ่งเหล่านี้จะแตกต่างกันออกไป เช่น เพราะว่า "มันเกาะถนนดี", "จับเวลาได้แน่นอน", "ตีได้แรง", "ให้ความรู้สึกได้มากกว่า" ตามลำดับ เป็นต้น ความหมายเชิงบรรยายของศัพท์จริยะที่ใช้ในแต่ละประโยคจึงหมายถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไปด้วย

2. เราสามารถใช้ความหมายเชิงบัญญัติของศัพท์จริยะในการใช้ยกย่องสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาเปลี่ยนความหมายเชิงบรรยายของสิ่งนั้นได้ ทั้งนี้ เพราะในการเรียกสิ่งใดว่า "ดี" เราต้องมีเหตุผลซึ่งเป็นลักษณะเชิงบรรยายของสิ่งนั้นมาเป็นตัวสนับสนุนการยกย่องมัน

¹ Hare, The Language of Morals, pp. 118-119.

แต่เนื่องจากเหตุผลในการ ยกย่องมันนั้นอาจแตกต่างกันไปได้ในแต่ละช่วงเวลา ดังนั้น ครั้งหนึ่งเราอาจจะเคยยกย่องสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่า ดี ด้วยเหตุผลหนึ่ง แต่ในเวลาต่อมาเมื่อ คำนิยม หรือมาตรฐานการยกย่องของเราเปลี่ยนไป หรือเมื่อสิ่งนั้นเองเปลี่ยนแปลงไป เราอาจจะเลิกเรียกลักษณะเก่าที่มันเคยมีว่า ดี โดยเปลี่ยนมาเรียกลักษณะใหม่ของมัน ที่อาจตรงกับมาตรฐานของเราว่าสิ่งนั้นจะดีต้องมีลักษณะแบบนี้เท่านั้นได้ เช่นแอร์ ยกตัวอย่างว่า "ไม่มีรถในปี 1950 คันไหนที่จัดได้ว่าดีเลย จนกระทั่งปี 1960 นั้นแหละจึง มีรถที่ดีออกมา" การที่พูดเช่นนี้ได้แสดงว่าผู้พูดใช้ความหมายจริยะของคำว่า ดี มาเปลี่ยนแปลง มาตรฐานหรือลักษณะเชิงบรรยายของสิ่งนั้น จากลักษณะปี 1950 มาเป็นลักษณะปี 1960 ซึ่งก็คือนำเอาความหมายเชิงจริยะมาเปลี่ยนแปลงความหมายเชิงบรรยายของสิ่ง ที่พูดถึงได้

ดังนั้นในส่วนนี้จึงสรุปได้ว่า เนื่องจากในประโยคจริยะที่ใช้เพื่อยกย่องสิ่งใดนั้น ผู้ฟังสามารถถามเหตุผลได้ และเหตุผลที่ยกมาอธิบายก็ต้องเป็นลักษณะเชิงบรรยายของสิ่ง นั้น จึงทำให้กล่าวได้ว่าในประโยคจริยะใด ๆ นอกจากจะมีความหมายเชิงบัญญัติหรือความ หมายเชิงจริยะ ซึ่งมีลักษณะเหมือนประโยคคำสั่งอันเป็นความหมายหลักแล้ว ยังมีความหมาย อีกรูปหนึ่งคือ ความหมายเชิงบรรยายอยู่ด้วย แต่แม้ความหมายเชิงบรรยายนี้จะมีความ หมายรองของประโยค แต่ก็มีความสำคัญไม่น้อย เพราะต่อไป แอร์ จะใช้ความหมายส่วน นี้ประกอบในการอธิบายลักษณะของประโยคจริยะที่ว่าทำให้เป็นสากลได้

ประโยคจริยะกับหลักการ (Principle)

เนื่องจากประโยคเชิงบรรยายสามารถทำให้เป็นสากลได้ (Universalizable) เพราะความหมายเชิงบรรยายที่ใช้อยู่ในประโยคนั้นมีลักษณะเป็นสากล คือต้องใช้ให้เป็นไป ตามกฎความหมาย (meaning rule) ซึ่งใช้ได้กับทุก ๆ สิ่งที่มีลักษณะเหมือนสิ่งนั้นด้วย และเนื่องจากในประโยคจริยะมีความหมายเชิงบรรยายอยู่ด้วย จึงเห็นได้ว่าทั้งในประโยค เชิงบรรยายและประโยคจริยะมีลักษณะร่วมกันอยู่อย่างหนึ่งคือ ในทั้ง 2 ประโยคมีความหมาย เชิงบรรยายอยู่ด้วย แอร์จึงคิดว่าประโยคจริยะก็ควรจะมีลักษณะที่ทำให้เป็นสากลได้เช่น

เดียวกันกับประโยคเชิงบรรยาย โดยอาศัยการทำให้เป็นสากลไค้ของความหมายเชิงบรรยายที่มีอยู่ในประโยคนั้น

แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากประโยคทั้ง 2 ชนิดนี้คือ ประโยคเชิงบรรยายกับประโยคจริยะมีจุดประสงค์หรือหน้าที่หลักต่างกันไป ความหมายที่เป็นหลักในทั้ง 2 ประโยคจึงย่อมแตกต่างกันไปด้วย คือในประโยคเชิงบรรยาย มีความหมายเชิงบรรยายเป็นความหมายหลัก และมีเพียงความหมายเดียวเท่านั้น แต่สำหรับในประโยคจริยะแล้ว แม้จะมีความหมายเชิงบรรยายอยู่ด้วย แต่ก็ยังเป็นเพียงความหมายรอง ความหมายหลักของประโยคเป็นอีกชนิดหนึ่ง คือเป็นความหมายเชิงบัญญัติ ดังนั้นการที่จะอธิบายลักษณะของประโยคจริยะที่ว่าทำให้เป็นสากลไค้ นั้น จึงต้องแตกต่างจากการอธิบายของประโยคเชิงบรรยาย คือต้องคำนึงถึงความหมายหลักคือความหมายเชิงบัญญัติอยู่ด้วย การอธิบายลักษณะที่ทำให้เป็นสากลไค้ของประโยคจริยะจึงซับซ้อนกว่า นั่นคือการสามารถทำให้เป็นสากลไค้ของประโยคจริยะจะต้องคำนึงถึงกฎอย่างอื่น นอกเหนือไปจากเพียงกฎของความหมายเท่านั้น "แต่ในขณะที่เหตุผลในกรณีแรก (กรณีของประโยคเชิงบรรยาย) ข้าพเจ้าเพียงแต่ใช้คำว่า "แดง" ให้เป็นไปตามกฎความหมายบางอย่าง เหตุผลของกรณีหลัง (กรณีของประโยคจริยะ) นั้นซับซ้อนกว่ามาก"¹

ที่ซับซ้อนกว่าก็เพราะว่าในกรณีของประโยคจริยะนั้น "กฎของความหมายเชิงบรรยาย ไค้กลายมาเป็นกฎที่มิใช่เป็นเพียงกฎของความหมายเท่านั้น"² เราไม่สามารถใช้เพียงกฎของความหมายเท่านั้นกับประโยคจริยะไค้ ทั้งนี้ เพราะกรณีของประโยคจริยะนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ เป็นประโยคที่มิใช่แนะนำทางเลือก หรือตอบคำถามว่า

¹Hare, Freedom and Reason, pp. 15-16. "But where as the reason in the former case is that I must be using the word "red" in accordance with some meaning-rule, the reason in the latter case is much more complicated."

²Ibid., p. 23. "the descriptive meaning-rules become more than a mere meaning-rule."

"ฉันจะทำอย่างไรดี" ซึ่งต่างจากกรณีของประโยคเชิงบรรยายซึ่งเกี่ยวข้องกับเพียงการเลือกใช้คำที่มีความหมายเชิงบรรยายถึงวัตถุหรือสิ่งใด ๆ ที่ต้องการพูดถึงให้ตรงกับกฎความหมาย (meaning rule) ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอยู่ระหว่างผู้ใช้ภาษานั้นเท่านั้น ในกรณีของประโยคจริยะ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำนั้นดังได้บอกไปแล้วว่าประโยคจริยะนั้นต้องเป็นประโยคที่มีเหตุผล คือ ต้องให้เหตุผลของการพูดประโยคจริยะนั้นได้ และเหตุผลที่ยกขึ้นมาต้องเกี่ยวข้องกับความหมายเชิงบรรยายของสิ่งหรือการกระทำนั้น การยกเหตุผลขึ้นมาอธิบายในกรณีของประโยคจริยะนี้ไม่สามารถยกเพียงเหตุผลที่เป็นเพียงกฎความหมายอธิบายได้ เพราะปัญหาของการใช้ประโยคจริยะไม่ได้อยู่ที่เราต้องใช้ความหมายเชิงบรรยายของประโยคให้ตรงกับตามกฎของความหมาย แต่อยู่ที่การตัดสินใจว่าจะไรควร ไม่ควร ผิดหรือถูก ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับการอ้างถึงกฎหรือหลักการ (principle) มาตัดสินใจการกระทำนั้นด้วย "...การให้เหตุผลสำหรับการกระทำใด ๆ ก็ตาม เกี่ยวข้องกับการอ้าง (ไม่ว่าอย่างตรง ๆ หรือเป็นนัย ๆ) ถึงกฎ หลัก หรือหลักการอย่างหนึ่ง"¹

แอร์ ยกตัวอย่างประกอบการอธิบายในเรื่องนี้ เช่นในกรณีของประโยคเชิงบรรยาย คน 2 คนอาจใช้คำว่า "ต้นไม้ใหญ่" (tree) กับ "พุ่มไม้" (bush) ในความหมายที่ไม่ตรงกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะตัวกฎความหมายของคำทั้ง 2 คำนี้ไม่มีข้อจำกัดขอบเขตของสิ่งที่เหมาะสมให้ชัดเจนพอที่จะแยกลงไปอย่างเด็ดขาดได้ ว่าขนาดเท่าไหนที่จะแยกเรียกว่า "พุ่มไม้" ขนาดไหนที่จะเรียกว่า "ต้นไม้ใหญ่" ถิ่นแน่ ในขณะที่คนหนึ่งเรียกสิ่งนั้นว่าต้นไม้ใหญ่ อีกคนจึงอาจเรียกว่าพุ่มไม้ได้ ดังนั้นการที่จะให้คนทั้ง 2 ไปตัดพุ่มไม้ จึงย่อมมีปัญหาเกิดขึ้นกับเขาทั้ง 2 ว่า จะตัดคนไหนจึงจะเรียกว่าไม่เป็นต้นไม้ แอร์บอกว่าปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนทั้ง 2 นี้เป็นปัญหาของการใช้คำที่มีความหมายเชิงบรรยายต่างกันออก

¹ Here, Essays on the Moral Concepts, p. 15.

"...giving a reason for any action involves reference (explicit or implicit) to a rule, maxim or principle."

ไป จึงทำให้ทั้ง 2 คนเข้าใจไม่ตรงกัน แต่ปัญหานี้ก็เป็นเพียงเรื่องของการใช้ความหมายของคำไม่ตรงกันเท่านั้น สามารถแก้ไขได้ง่ายโดยตกลงกันให้แน่นอนไปได้อย่างไร คำนั้น ๆ ในความหมายไหน เช่นอาจโดยบอกว่า "ตัดพุ่มไม้ทั้งหมดที่ต่ำกว่า 15 ฟุต และมีกิ่งล่างสุดต่ำกว่า 3 ฟุต" เป็นต้น ปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนทั้ง 2 นี้เป็นเพียงปัญหาของการใช้ความหมายของคำไม่ตรงกัน และดังนั้นการจะแก้ไขก็เพียงโดยการตกลงกันในเรื่องการใช้คำ ๆ นั้นว่าจะใช้ในความหมายที่แน่นอนอย่างไร เท่านั้น¹

แต่เมื่อถึงกรณีของข้อความจริยะแล้ว มีความแตกต่างออกไปจากนี้มาก เพราะหลักที่จะใช้ตัดสินหรือแก้ปัญหาทางจริยะไม่ได้เป็นเพียงเรื่องของความหมายของคำในการจะใช้ให้ตรงกันเท่านั้น เช่นแสร้งยกตัวอย่างว่า คน 2 คน รู้กฎหมายการเลี้ยงภามีรายได้เป็นอย่างดี และรู้ว่ามียูนิคอร์นหนึ่งที่จะสามารถเลี้ยงภามีได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย สมมติว่าเมื่อ 2 คนนี้ไปรู้ว่ากำลังมีคนบางคนที่กำลังใช้วิธีการนี้เพื่อการเลี้ยงภามีอยู่ คนแรกอาจจะบอกว่า "การกระทำของคน ๆ นี้แม้ไม่ผิดกฎหมาย แต่ก็จัดว่าผิดศีลธรรม" แต่สำหรับอีกคนอาจจะพูดว่า "สำหรับเขาแล้วการกระทำของคน ๆ นั้นไม่ได้ผิดศีลธรรมแต่อย่างใดเลย" จะเห็นได้ว่าคน 2 คนนี้กำลังมีทัศนคติแย้งกันอยู่ในเรื่องของการเลี้ยงภามี ความขัดแย้งของ 2 คนนี้จะเห็นได้ว่า ต่างกับของกรณีแรกซึ่งเป็นเรื่องของการใช้คำว่า "พุ่มไม้" กับ "ต้นไม้" ไม่ตรงกัน สำหรับกรณีนี้เขาไม่สามารถแก้ไขข้อขัดแย้งของเขาโดยการใช้วิธีการแบบวิธีแรกคือ ไม่สามารถจะตกลงกันว่าจะใช้คำว่า "ผิด" หรือ "ไม่" ทั้งนี้ เพราะเขาไม่ได้ขัดแย้งกันในจุดที่ใช้คำว่า "ผิด" ไม่ตรงกันแบบกรณีแรกที่ใช้คำว่า "พุ่มไม้" ไม่ตรงกัน ในกรณีนี้เขาใช้คำว่า "ผิด" ในความหมายที่ตรงกัน และเข้าใจความหมายของ "การเลี้ยงภามีที่ถูกกฎหมาย" ตรงกัน แต่เขาก็ยังขัดแย้งกันอยู่ ทั้งนี้ เพราะเขาขัดแย้งกันที่ "กฎ" (rule) หรือ "หลักการ" (principle) ทางศีลธรรม ซึ่งเขามีไม่เหมือนกันว่าการกระทำที่จัดอยู่ในแบบนี้จะเรียกว่าผิดหรือไม่ผิด หลักนี้เป็นหลักที่บอกถึงหลักของ

¹ Richard M. Hare, Freedom and Reason, p. 28.

การกระทำด้วย ไม่ใช่เป็นเพียงกฎของความหมายเท่านั้น "...กฎซึ่งคน 2 คนนั้นใช้ในการกำหนดว่าจะใช้คำว่า "ผิด" อย่างไรนั้น ไม่สามารถเป็นเพียงกฎของความหมายเชิงบรรยายเท่านั้น"¹ แต่แสร์บอกว่า "มันเป็นกฎซึ่งมีเนื้อหาทางศีลธรรม"² ด้วย

การใช้ประโยคจริยะใด ๆ จึงต้องมีเรื่องของ กฎหรือหลักการของการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งมาเกี่ยวข้องด้วยเสมอสำหรับการกระทำหนึ่ง

ปัญหาที่เกิดขึ้นมาก็คือกฎหรือหลักการที่ยกมาอ้างนี้จะต้องมีลักษณะเป็นอย่างไร

หลักการที่ใช้อ้างเป็นเหตุผลในประโยคจริยะต้องสามารถทำให้เป็นสากลได้

ตามความคิดของแสร์แล้วกฎหรือหลักการที่ใช้อ้างเป็นเหตุผลในประโยคจริยะนั้น จะต้องเป็นกฎหรือหลักการที่สามารถทำให้เป็นสากลได้เท่านั้น ประโยคจริยะที่มีเหตุผลที่เป็นกฎหรือหลักการใดที่ไม่สามารถทำให้เป็นสากลได้ แสร์ไม่ถือว่าเป็นการใช้ศัพท์หรือประโยคจริยะอย่างถูกต้อง แต่เนื่องจากความคิดของแสร์ที่ว่า "การให้เหตุผลสำหรับการกระทำใด ๆ ก็ตามจะเกี่ยวข้องกับการอ้าง (ไม่ว่าอย่างตรง ๆ หรือเป็นนัย ๆ) ถึงกฎหรือหลักการอย่างหนึ่ง"³ ไม่ได้มีความหมายว่าหลักการหรือกฎนั้นต้องมีลักษณะอย่างใด

¹Ibid., p. 29. "...the rules which these two people are using for determining the application of the word "wrong" cannot be merely descriptive meaning-rule."

²Ibid., "They are rules having moral substance."

³Hare, Essays on the Moral Concepts, p. 15.

"...giving a reason for any action involves reference (explicit or implicit) to a rule, maxim or principle."

ถ้าถือเอาเหตุผลของการกระทำของประโยคนี้แล้ว หลักหรือกฎที่นำมาอ้างเป็นเหตุผลของการกระทำไม่จำเป็นต้องเป็นสากล คือเป็นหลักการหรือกฎที่เป็นสากลก็ได้ ไม่เป็นสากลก็ได้

แสร้ ตระหนักถึงในเรื่องนี้เป็นอย่างดี โดยได้วิเคราะห์ถึงหลักการของการให้เหตุผลโดยทั่ว ๆ ไปที่ใช้กันอยู่ ว่า "เพราะว่าในการให้เหตุผลต่อการกระทำนั้น ประการแรกก็คือการพูดบางอย่างเกี่ยวกับการกระทำนั้น และประการที่สองก็คือ การพูดหรือหมายความว่า "บางอย่างเกี่ยวกับการกระทำนั้น" เป็นเหตุผลอย่างหนึ่งของการทำอย่างนั้น"¹ คือในการให้เหตุผลต่อการกระทำอย่างหนึ่ง เราสามารถยกเอาอะไรก็ได้ที่เกี่ยวกับสิ่งนั้นขึ้นมาให้เป็นเหตุผลของการกระทำนั้น ๆ ของเขา สิ่งที่ยกมาเป็นเหตุผลนี้จะเป็นสิ่งใดหรือมีลักษณะอย่างไรก็ได้ เช่น แสร้ยกตัวอย่างเหตุผลของการกระทำหนึ่งอันเป็นเหตุผลที่ไม่สามารถทำให้เป็นสากล ซึ่งแสร้เรียกว่าการให้เหตุผลแบบอี (E-type) ว่า

"การขึ้นคั้นของเสนาบดีเป็นการกระทำที่ถูกต้อง"

"ทำไม ?"

"มันมีผลในการช่วยปรับปรุงรายจ่ายของประเทศอังกฤษให้มีความสมดุลยิ่งขึ้น"

และยกตัวอย่างการให้เหตุผลซึ่งแสร้ถือว่าสามารถทำให้เป็นสากลได้ และจะเรียกว่าเป็นการให้เหตุผลแบบยู (U-type) ว่า

"คุณควรที่จะเขียนจดหมายถึงเขา"

"ทำไม ?"

"คุณสัญญาว่าจะทำอย่างนั้น"

¹ Ibid., p. 15. "For to give a reason for an action is first, to say something about the action, and secondly, to say or imply that this 'something about the action' is a reason for doing it."

ตัวอย่างทั้ง 2 ผู้ที่พูดหรือให้เหตุผลอย่างนั้น เราคงยอมรับว่าที่เขายกขึ้นมา นั้น เป็นเหตุผลอย่างหนึ่งของการกระทำแต่ละอย่างของเขาทั้งสิ้น

แต่อย่างไรก็ตามสำหรับแสร เมื่อวิเคราะห์เหตุผลในแต่ละข้อที่ยกมานั้นแล้ว จะสามารถยอมรับได้เพียงอย่างเดียวเท่านั้นคือ การให้เหตุผลแบบ "ยู" ส่วนแบบ "อี" นั้น แสรถือว่าเป็นการให้เหตุผลที่ยังมีความสับสนอยู่บางประการ และจึงยอมรับไม่ได้

การที่แสรจะยอมรับเฉพาะการอ้างเหตุผลของประโยคจริยะในแบบยูก็เฉพาะ ที่ต้องสามารถทำให้เป็นสากลได้ก็เพราะถือหลักว่า ในการอ้างเหตุผลของการกระทำนั้น ต้องเอาลักษณะเชิงบรรยายอย่างใดอย่างหนึ่งของการกระทำนั้นมาเป็นเหตุผล และลักษณะเชิงบรรยายนั้น ก็สามารถทำให้เป็นสากลได้ในลักษณะเดียวกับที่ลักษณะเชิงบรรยายของ ประโยคเชิงบรรยาย สามารถทำให้เป็นสากลได้เช่นเดียวกัน

"ประโยคจริยะสามารถทำให้เป็นสากลได้ในแบบเดียวกับที่ประโยคเชิงบรรยาย สามารถทำให้เป็นสากลได้, กล่าวคือในแบบที่เป็นผลจากข้อเท็จจริงที่ว่า ทั้งประโยค จริยะและประโยคเชิงบรรยายมีความหมายเชิงบรรยายอยู่ด้วย, แต่ในกรณีของประ- โยคจริยะกฎสากลที่กำหนดความหมายเชิงบรรยายนี้ไม่ได้เป็นเพียงกฎของความหมาย เท่านั้น แต่เป็นหลักจริยะที่มีเนื้อหา"¹

¹ Hare, Freedom and Reason, p. 30. "They are universalizable in just the same way as descriptive judgements are universalizable, namely the way which follows from the fact that both moral expressions and descriptive expression have descriptive meaning; but in the case of moral judgements the universal rules which determined this descriptive meaning are not mere meaning-rule, but moral principles of substance."

เช่นในประโยคเชิงบรรยาย เราใช้คำว่า "แดง" เรียกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น "สิ่งนี้มีสีแดง" สิ่งที่เราคำนึงถึงในการใช้ประโยคเชิงบรรยายนี้ ก็คือคำว่าสิ่งนั้นมีลักษณะที่เรียกว่า "แดง" หรือมี "ความแดง" อยู่หรือไม่ ถ้าหากมันมีลักษณะหรือคุณสมบัตินี้ เราจะใช้คำว่า "แดง" เรียกสิ่งนี้ได้ทันทีโดยไม่ต้องคำนึงถึงลักษณะอื่น ๆ เช่นน้ำหนัก ขนาด รูปร่าง เพราะลักษณะเหล่านี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับกรที่เรานำมาใช้คำว่า "แดง" เลย และถ้ามีสิ่งอื่นที่มีลักษณะของสีนี้อยู่ด้วย เราก็เรียกสิ่งอื่นว่า "แดง" ได้เช่นกัน แต่สำหรับกรณีของประโยคจริยะซึ่งมีคำพวก "ดี" "ควร" ฯลฯ เนื่องจากศัพท์เหล่านี้ไม่ได้ใช้หน้าที่หลักในการบรรยาย เหตุผลที่ใช้ในการพูดประโยคจริยะจึงไม่ได้มีอยู่เพียงกฎของความหมายเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงอย่างอื่นคือหลักการ ที่จะนำมาเป็นเหตุผลของการพูดประโยคจริยะเหล่านี้ด้วย หลักการหรือเหตุผลที่จะนำมาใช้ในประโยคจริยะนี้จะต้องประกอบไปด้วยความหมายเชิงบรรยายอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับสิ่งที่พูดนั้นเสมอ แอร์ถือเอาการที่ประโยคจริยะสามารถให้เหตุผลโดยมีความหมายเชิงบรรยายอยู่ด้วยนี้เองมาเป็นลักษณะที่ทำให้มันสามารถทำให้เป็นสากลได้ โดยบอกว่า "แต่เหตุผลอย่างหนึ่งไม่สามารถเป็นเหตุผลแต่เพียงในกรณีนี้ และไม่เป็นเหตุผลในกรณีอื่น ๆ ที่เหมือนกัน เช่นเกี่ยวกับกฎของการอ้างเหตุผลไม่สามารถใช้ได้แต่เพียงในกรณีนี้ แต่ใช้ไม่ได้กับกรณีอื่นที่เหมือนกัน"¹

คือถ้าหากเราใช้เหตุผลหนึ่งสำหรับการกระทำอย่างหนึ่ง ถ้าหากมีการกระทำอื่น ๆ ที่เหมือนกับการกระทำนั้นในแง่เดียวกัน (relevant respects) เราก็สามารถใช้เหตุผลนี้กับการกระทำอื่น ๆ นั้นได้ด้วยเช่นเดียวกับการที่กฎของการอ้างเหตุผลที่ใช้ได้กับกรณีหนึ่งแล้วสมเหตุสมผลเมื่อไปใช้กับกรณีอื่น ๆ ในวิธีการเดียวกันก็ต้องยอมรับว่าสมเหตุ

¹ Hare, Essays on the Moral Concepts, p. 15.

"Now a reason cannot be a reason on just this occasion, and not on other similar occasions, any more than a rule of inference can apply in this case, but not in similar cases."

สมผลด้วย แสร้งยกตัวอย่างกฎการอ้างเหตุผลแบบ modus ponens ว่า

"ถ้าค้างคาวบินได้, ค้างนั้นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมบินได้"

"แต่ค้างคาวบินได้"

สรุปว่า "ค้างนั้นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมบินได้"

ถ้าเรารู้ว่ากฎการอ้างเหตุผลแบบนี้โดยใช้ประโยคยืนยัน (premise) และ ประโยคสรุป (conclusion) ในลักษณะนี้เป็นการอ้างที่สมเหตุสมผล (valid) แล้ว ถ้า หากมีการอ้างโดยวิธีอื่นในที่อื่น ๆ อีก เราก็ต้องถือว่าการอ้างครั้งต่อ ๆ ไปนั้น เมื่อเดิน ตามกฎก็ต้องสมเหตุสมผลด้วย เพราะกฎหรือหลักของการอ้างนี้ไม่ได้กำหนดหรือมีความ หมายจำเพาะลงไปถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่า ต้องใช้เฉพาะกับสิ่งนี้หรือกรณีนี้เท่านั้นจึงจะสมเหตุ สมผล แต่แสร้งถือว่าการที่เป็นสากลซึ่งสามารถใช้กับสิ่งใดหรือเนื้อหา (content) ใดก็ได้ นี้เป็นสากลคือเป็นแบบยู คือสามารถใช้กับสิ่งอื่น ๆ ใดอีกในลักษณะเดียวกัน แต่หาก เป็นผู้พูดว่า "การอ้างเหตุผลนี้สมเหตุสมผล (valid) เพราะว่าโจนส์เป็นคนพูด" หรือ บอกว่า "การอ้างเหตุผลนี้สมเหตุสมผล เพราะว่าใช้อ้างในขณะนี้เท่านั้น" แสร้งถือว่ามี ผู้พูดแบบนี้ไม่เข้าใจความหมายของกฎการอ้างแบบสมเหตุสมผล ซึ่งทำให้เขาใช้กฎการอ้าง ไม่ถูกต้อง¹

ในประโยคจริยะแบบยู ที่แสร้งมาเป็นตัวอย่างข้างต้นก็เหมือนกัน การที่ผู้พูด ว่า "คุณควรเขียนจดหมายไปถึงเขา" โดยให้เหตุผลว่า เพราะว่า "คุณสัญญาว่าจะทำ อย่างนั้น" การให้เหตุผลอย่างนี้ย่อมจะหมายความว่าไปถึงหลักการของเขาด้วยซึ่งอาจพูด ได้ว่าหลักการของเขาก็คือ

"คนเราควรที่จะรักษาสัญญาที่ให้ไว้"

¹ Ibid., p. 15.

แสร้ กล่าวว่ "...หลักการแบบนี้ในความหมายหนึ่งกินความไปถึงทุก ๆ คน แต่ในอีกความหมายหนึ่งกินความไปถึงคน ๆ เดียวเท่านั้น"¹

ในแง่ที่กินความหมายถึงคน ๆ เดียวคือหมายถึงเพียงผู้ที่ได้ให้สัญญาไว้เท่านั้นที่จะต้องรักษาสัญญา แต่ในอีกแง่หนึ่งหลักการนี้ก็หมายถึงคนอื่น ๆ (anyone) ด้วย คือคนอื่น ๆ ทุกคนที่ได้ให้สัญญาไว้

การที่หลักการนี้มีความหมายไปถึงคนอื่น ๆ ที่มีลักษณะนั้น ๆ ใดด้วยเช่นกันนี้ จึงสามารถทำให้พูดได้ว่า หลักการนี้สามารถทำให้เป็นสากลได้ และการที่ประโยคจริยะมีความหมายไปถึงหลักการอย่างใดอย่างหนึ่งที่สามารถทำให้เป็นสากลได้นี้ จึงทำให้สรุปได้ว่า ประโยคจริยะต้องสามารถทำให้เป็นสากลได้นั่นเอง

คราวนี้มาพูดถึงอีกตัวอย่างหนึ่งที่ แสร้ เรียกว่าเป็นการพูดประโยคจริยะแบบ อี (E) คือตัวอย่างที่บอกว่า "การบีบคั้นของเสนาบดีเป็นการกระทำที่ถูกต้อง" โดยให้เหตุผลว่า "มันมีผลในการช่วยปรับปรุงรายจ่ายของประเทศอังกฤษให้มีความสมดุลยิ่งขึ้น" ผู้ที่พูดประโยคนี้เขาพูดประโยคจริยะเหมือนกัน คือใช้คำว่า "ถูกต้อง" ซึ่งเป็นศัพท์จริยะคำหนึ่ง หลักการของเขาในการให้เหตุผลต่อประโยคนี้คือ "อะไรก็ตามที่มีผลช่วยในการปรับปรุงรายจ่ายของประเทศอังกฤษให้มีความสมดุลขึ้นเป็นการกระทำที่ถูกต้อง" จะเห็นได้ว่าเมื่อพิจารณาตามหลักการของ แสร้ การที่คน ๆ หนึ่งทำอะไรสักใดด้วยเหตุผลหนึ่ง เมื่อสถานการณ์หรือกรณีอื่นที่เหมือนกับสิ่งนั้น เราก็สามารถใช้เหตุผลนั้นกับกรณีอื่น ๆ ที่เหมือนกันกับกรณีนี้ได้ด้วย แต่สำหรับตัวอย่างนี้เนื่องจากเหตุผลที่ยกมาเป็นสิ่งเฉพาะ คือพูดถึง ประเทศอังกฤษ เพียงประเทศเดียวเท่านั้น ดังนั้นถ้าหากเกิดกรณีเดียวกันนี้กับผู้ที่เป็นของประเทศ

1

Ibid., p. 16. "...the maxims are applicable in one sense to anyone, but in another sense only to one person."

อื่นเขาจะไม่สามารถใช้ประโยชน์ที่เป็นเหตุผลนี้มาเป็นเหตุผลสำหรับกรณีของเขาได้ เช่น ชาวจีนไม่อาจพูดว่า "การกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ถูกต้อง เพราะมันมีผลช่วยในการปรับปรุง รายจ่ายของประเทศจีนให้มีความสมดุลยิ่งขึ้นได้" แม้ว่าสถานการณ์ของทั้งสองประเทศนั้น จะเหมือนกันอย่างไรก็ตาม ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะหลักการที่เขาให้มานั้นจำเพาะเจาะจงถึง ประเทศอังกฤษเพียงประเทศเดียว แอร์ถือว่ประโยชน์ที่มีเหตุผลเป็นหลักการแบบ อี คือมุ่งถึงสิ่งเฉพาะเท่านั้นเป็นการใช้ประโยชน์จริยะในความหมายที่ไม่ถูกต้อง "...ประโยชน์ จริยะทั้งหมดที่ใช้เป็นแบบ อี มีพื้นฐานจากความสับสน"¹ ประโยคจริยะที่ถูกต้องสำหรับแอร์ จึงต้องเป็นแบบ ยู คือสามารถทำให้เป็นสากลได้เท่านั้น

จึงสรุปได้ว่าประโยชน์จริยะสำหรับ แอร์ แล้วถ้าหากใช้อย่างถูกต้องมันจะต้อง สามารถทำให้เป็นสากลได้ กล่าวคือในการพูดประโยชน์จริยะใด ๆ ผู้พูดจำเป็นจะต้องมี เหตุผลอย่างใดอย่างหนึ่งเสมอ และเหตุผลนี้จะต้องมาจากหลักการอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อ หลักการนี้เป็นเหตุผลของการกระทำหนึ่งย่อมจะต้องสามารถเป็นเหตุผลของการกระทำอื่น ๆ ที่เหมือนกันในแง่เดียวกันได้ควยคือเป็นสากล ดังนั้นประโยชน์จริยะที่ถูกต้องเมื่อมีพื้นฐาน จากหลักการนี้จึงจำเป็นจะต้องสามารถทำให้เป็นสากลได้ควย.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

¹Ibid., p. 21. "...all actual valuations are of type E, are based on confusions."